

Viite
Lausuntopyyntö asiasta HE 261/2020 vp

Eduskunnan hallintovaliokunta
Pirjo Sauramäki
HaV@eduskunta.fi

Yhteyshenkilö
Rasmus Lindqvist

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain, rahanpesun selvittelykeskuksesta annetun lain sekä pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Lausuntopyyntö

Eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt maakunnan hallitukselta kirjallisen lausunnon hallituksen esityksestä HE 261/2020 vp.

Taustaa

Maakunnan hallituksella on aiemmin ollut mahdollisuus lausunnon (ÅLR 2020/7900) antamiseen hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle laeiksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain, rahanpesun selvittelykeskuksesta annetun lain sekä pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä annetun lain 6 §:n muuttamisesta.

Valtakunnan ja maakunnan välinen toimivallan jako rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisessä

Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 59 b §:n mukaan Euroopan unionissa tehtyihin päätöksiin liittyvistä Suomen toimenpiteistä päätettäessä lainsäädäntövalta ja toimivalta hallintoasioissa jakautuvat maakunnan ja valtakunnan välillä siten kuin itsehallintolaissa säädetään. Ahvenmaan valtuuskunta katsoo lausunnossaan nro 15/16, että rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen vastaiset toimenpiteet kuuluvat valtakunnan toimivaltaan.

Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain (444/2017) 1 luvun 2 § 1 momentin 10 ja 19 kohdan mukaan kyseistä lakia sovelletaan Ahvenanmaan maakuntalainsäädännössä tarkoitettuun rahapeliyhteisöön, kiinteistönvälitysliikkeeseen sekä vuokrahuoneiston välitysliikkeeseen.

Maakunnan hallitus valvoo rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain noudattamista kiinteistönvälityksestä annetussa maakuntalaissa (2019:68) tarkoitettujen kiinteistönvälitysliikkeiden osalta. Tästä säädetään eräiden rahanpesun ja

terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain mukaisten tehtävien hoitamisesta Ahvenanmaalla annetun presidentin asetuksen (500/2018) 1 §:n 2 momentissa.

Maakunnan hallituksen näkemykset

Valtiovarainministeriölle antamassaan lausunnossa maakunnan hallitus käsitteli ehdotusta siitä, että rahanpesulain 7 luvun 1 §:ään lisättäisiin viittaus tasavallan presidentin asetukseen eräiden rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain mukaisten tehtävien hoitamisesta Ahvenanmaalla (500/2018). Maakunnan hallitus suhtautui siihen myönteisesti, mutta korosti sen tärkeyttä, että säännös on vain viittaussäännös, jossa otetaan huomioon, että valtakunnan lailla ei ole mahdollista siirtää valtion tehtäviä maakunnan viranomaisille.

Myös oikeuskansleri ja oikeusministeriö käsittelevät lausunnoissaan asiaa, ja korostivat sitä, mitä maakunnan hallitus oli lausunut. Lisäksi oikeuskansleri ja oikeusministeriö katsoivat myös, että laissa ei ole mahdollista viitata sopimusasetukseen. Siksi jatkovalmistelussa päätettiin, että Ahvenanmaata koskeva ehdotus poistetaan esityksestä. Maakunnan hallitus toteaa, että ehdotettu säännös olisi ollut ainoastaan selventävä eikä sillä olisi ollut käytännön merkitystä. Maakunnan hallituksella ei ole mielipidettä siitä, että ehdotus on nyt poistettu.

Samalla maakunnan hallitus toistaa aiemman kantansa rahanpesun selvittelykeskuksesta annetun lain 2 §:än ehdotettavia muutoksia koskien. Maakunnan hallitus kannattaa ehdotusta rahanpesun selvittelykeskuksen velvoitteiden laajentamisesta, mutta haluaa korostaa sen tärkeyttä, että nämä raportit olisivat jatkossa saatavilla sekä ruotsiksi että suomeksi. Tähän mennessä näin ei ole ollut. Jos olennaisia rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä koskevia raportteja ja yhteenvetoja ei ole saatavilla myös ruotsiksi, maakunnan valvontaviranomaiset ja ruotsinkieliset ilmoitusvelvolliset sekä maakunnassa että Manner-Suomessa joutuvat vastaavia suomenkielisiä tahoja heikompaan asemaan, mikä ei ole perustuslain 17 §:n mukaista. Pykälän mukaan julkisen vallan on huolehdittava maan suomen- ja ruotsinkielisen väestön yhteiskunnallisista tarpeista samanlaisten perusteiden mukaan.

Varamaneuvos

Harry Jansson

Vs. oikeusasiantuntija

Rasmus Lindqvist